

ЦАНА 50 Н.ФЭН. — PREIS 50 Pf.

ERSCHEINT VIERTELJÄHRLICH DREI MAL

LE JOURNAL BIELORUSSIEN
„LA PATRIE“DIE WEISSRUTHENISCHE ZEITUNG
„DAS VATERLAND“THE BELORUSSIAN NEWSPAPER
„THE FATHERLAND“

№ 7-8 (621-622)

Ліпень 1964 (Juli 1964)

Год выдання 18 (18. Jahrgang)

Хрушчоў большы вялікадзяржаўнік за Сталіна

20 ГОД

На бачынках «Б-ны» неаднаразова за-
краналася праблема нацыянальных да-
чынненій у СССР. Разглядзіліся такса-
ма розныя аспекты палітыкі Масквы ў
галіне русыфікацыі нерасейскіх наро-
даў. Гэта праблема, ведама, яна губляе
све актуальнасць, тым больш, што на-
шыя «нацыянальнастичныя» высынавы пад-
тывяджаюцца цяпер у палеміцы між
СССР і Кітаем, між СССР і Румыній ды
што русыфікатарская ю калінізатарская
палітыка Масквы пачынае выступаць у
богатыя абголеным вялікадзяржаўніцкім
і шанівністычным блеску. Прауда, та-
кой гэтай палітыкі была засёль, але
дасюль яна прыходзілася гульней у так
зване шанаванне «суворынасці» са-
вецкіх нацыянальных рэспублік, афі-
цыйным прызнаваннем этнічна-тэрты-
ральных і культурных правіў нерасей-
скіх народоў і у першую чаргу — спа-
сываніем на марксістскую тэорыю ў
пытаўнях будучага «камуністычнага»
зельцца нацыяў.

Мы ня будзем тут кранаца кантакт-
ных фактаў гэтая дэнцыяналізатарская
і русыфікатарская палітыкі Масквы ў
дачыненіі да нерасейскіх народоў
СССР. Яны агульна ведамы. Звернем-
ся яшчэ раз да так званых ідэялагічных
абгрунтаванняў гэтая палітыкі, якія
будзем бачыць, зусім вызваліліся ад
кошчіх марксістских напластаванняў
дышычкі фарму адкрытыя пропага-
ваныя расізму і расейскага шавінізму.
Дэтальнікі мы будзем чэртаз з матары-
ялай працы «Усесаюзная карадынап-
нае нарады», якай ў каstryчніку мінула-
га году адбылася ў Фрунзе ды якая была
прывезчана разгляду праблемы: «Раз-
віць нацыянальных дачыненій ува-
ўмовах пераходу ад сацыялізму да ка-
мунізму»; таксама з цікавага артыку-
лу Н. Мансеветава «Збліжэньне нацыяў і
ўзінікненне інтэрнацыянальнай су-
польнасці народоў СССР», які быў апуб-
лікаваны ў цэнтральным гісторыка-ідэ-
ялагічным часопісе «Вопросы истории»
(№ 5, 1964).

У культурным пляне гэтая палітыка
Масквы ёсьце яшчэ больш простиленай.
Канцепцыя пра «вышэйшасць»
культуры расейскага народу, тэатраль-
ныя абаснованні пра неабходнасць ей-
нага асвяшчэння іншымі нерасейскімі на-
родамі СССР цяпер працягнула адкрыта
і ўсюды. Навет тэрмін «асыміляцыя»,
які дасюль ужываўся толькі для ак-
рэсленія палітыкі заходніх «імперы-
ялістичных» дзяржаваў, здабыў права
грамадзянства, а сам працэс культурнае
асыміляцыі вітаецца як прагрэсіўная
змена. Разам з гэтым дасцягае зразумець,
што яна будзе ніякіх перспэктыў для
самастойнай культурнай развязвіції
нерасейскіх народоў. Аднын шлях, які
ім застаецца ў гэтым развязвіці, гэта
шлях асвяшчэння культуры расейскага
народу ў асвяшчэнія яе праз расейскую
мову. Савецкая пропаганда заяўляе:
«Няма такіх дзялянкі людзкай веды,
якія ня была-б передадзена на расей-
скую мову і ўсіх народам культуры і мовы
мела быць нейкай сінтызай з адноўка-
вой прысутнасцю ў ёй ўсіх нацыяў, з
недапушчыннем тae цi іншас выключ-
насці адна з іх. Ведама, гэта ёсьце
уполь, падобнай да самой думкі але
чымасці стварэння ідэальнага сусъ-
ветнага камуністычнага грамадзтва. Ад-
нак такая перспэктыва час-ад-часу ма-
лявалася дасюль і ў савецкай тэорыі ў
нацыянальных пытаннях, хоць у прак-
тыцы ў бальшыні выпадкаў рабілася
адваротна. Каб на ўглыбляць ў пры-
клады, назавем тут хоць-бы ведаму са-
вецкую формулу пра культуру нерасей-
скіх падсавецкіх народоў — «нацыяналь-
ную сваёй формай (мовай) і сацыялі-
ческую сваёй зместам (так званым са-
вецка-сацыялістичным, а ў запраўднас-
ці нацыянальна-расейскім зместам)». Наагул-жя «нацыянальная форма»
культуры, як і сам ейны носіць — мова,
зняважаліся да скрайнасця. Справа выглядала яшчэ горш у дзялянцы
нацыянальна-палітычнага жыцця.

Савецкая пропаганда цяпер трубіць на
ўсё лады аб тым, што СССР і савецкіе
грамадзтва хутка будуть жыць пра
камунізм. Яна мае пераканаць практі-
кі, а перш за ёсць камуністычны Кі-
тай, што Задзіночаны Штаты запраўд-
гатовія ўжыць сваю веинную перавагу
для абарони Паўдзённа-Усходнай Азіі.
Замена амэрыканскага пасла ў Сайгоне,
століцы Паўдзённага Ветнаму, гэта так-

межы расейскай мовы». Бязумоўна,
падобнае асьветчанье разам з асьвет-
чанынімі пра «вышэйшасць» расейскай
культуры ёсьць прайвай самага голата
шавінізму. Аднак асьветчанье гэтае
многа што азначае для нерасейскіх на-
родоў, у першую чаргу — небяспеку
страты матчысмасці апрычонага куль-
турнага развязвіція, небяспеку штучнай
асыміляцыі і русыфікацыі.

Адносна развязвіці яй раўнапраўнасці
моваў, моўна збліжэння, дык савец-
кія тэарэтыкі цяпер адкрыта цвердзяць,
што «матутым сродкам збліжэння
сацыялістичных нацыяў і іхных куль-
тураў зьяўляеца расейская мова». Гэта
расейская мова перш мае стацца
«адзінай мовай» будучага савецкага ка-
муністычнага грамадзтва, а потым і «су-
щэствнага камунізму», бо-ж «Савецкі на-
род, як новая інтэрнацыянальная су-
польнасць людзей, зьяўляеца аднай із
гістарычных пераходных формай на
шляху да зльцца нацыяў ува ўмовах
будучага высокарэзвітага камуністы-
чнага грамадзтва». У сувязі з гэтым у
СССР цяпер крытыкуецца вильказваныне
Сталіна пра тое, што праблема міжна-
ціянальных межаў, як этнографічна-гісто-
ральных, так і сучасных палітычных;
урэшце, абгрунтавацца тэорыя пра
неабходнасць і важнасць «абмену кад-
рамі» і навет міграцыі ня толькі групой,
але і ўсіх народоў. У практыцы гэтая
стаўка на ліквідацію дасюльшых са-
вецкіх нацыянальных рэспублікай
ажыццяўляеца шляхам масавага пе-
гамінні іхнага інвестыціў («кабмен
кадрамі»), або шляхам утварэння
падсавецкіх народоў і пра адыхо-
дзеяць на ўпраўлівіція супольнасці
задзіночнага народу. Аднын шлях, які
ім застаецца ў гэтым развязвіці, гэта
шлях асвяшчэння культуры расейскага
народу ў асвяшчэнія яе праз расейскую
мову. Во «гісторыі паказае, што ёз-
нікненне моўнае супольнасці і адзін-
ства адбываеца шляхам шыроката ас-
вяшчэння аднай із найбліжашых пашыраных
нацыянальных моваў, якую ува ўмовах
савецкай роначасці ёсьць расейская мова». Во «гісторыі паказае, што ёз-
нікненне моўнае супольнасці і адзін-
ства адбываеца шляхам шыроката ас-
вяшчэння аднай із найбліжашых пашыраных
нацыянальных моваў, якую ува ўмовах
савецкай роначасці ёсьць расейская мова», г. ЗН. шляхам моўнае асьміляцыі.

Як бачым, на толькі савецкай прак-
тыка, але ўжо навет і ідэялістичнай
культуры расейскага народу, тэатраль-
ныя абаснованні пра неабходнасць ей-
нага асвяшчэння іншымі нерасейскімі на-
родамі СССР цяпер працягнула адкрыта
і ўсюды. Навет тэрмін «асыміляцыя»,
які дасюль ужываўся толькі для ак-
рэсленія палітыкі заходніх «імперы-
ялістичных» дзяржаваў, здабыў права
грамадзянства, а сам працэс культурнае
асыміляцыі вітаецца як прагрэсіўная
змена. Разам з гэтым дасцягае зразумець,
што яна будзе ніякіх перспэктыў для
самастойнай культурнай развязвіції
нерасейскіх народоў. Аднын шлях, які
ім застаецца ў гэтым развязвіці, гэта
шлях асвяшчэння культуры расейскага
народу ў асвяшчэнія яе праз расейскую
мову. Савецкая пропаганда заяўляе:
«Няма такіх дзялянкі людзкай веды,
якія ня была-б передадзена на расей-
скую мову і ўсіх народам культуры і мовы
мела быць нейкай сінтызай з адноўка-
вой прысутнасцю ў ёй ўсіх нацыяў, з
недапушчыннем тae цi іншас выключ-
насці адна з іх. Ведама, гэта ёсьце
уполь, падобнай да самой думкі але
чымасці стварэння ідэальнага сусъ-
ветнага камуністычнага грамадзтва. Ад-
нак такая перспэктыва час-ад-часу ма-
лявалася дасюль і ў савецкай тэорыі ў
нацыянальных пытаннях, хоць у прак-
тыцы ў бальшыні выпадкаў рабілася
адваротна. Каб на ўглыбляць ў пры-
клады, назавем тут хоць-бы ведаму са-
вецкую формулу пра культуру нерасей-
скіх падсавецкіх народоў — «нацыяналь-
ную сваёй формай (мовай) і сацыялі-
ческую сваёй зместам (так званым са-
вецка-сацыялістичным, а ў запраўднас-
ці нацыянальна-расейскім зместам)». Наагул-жя «нацыянальная форма»
культуры, як і сам ейны носіць — мова,
зняважаліся да скрайнасця. Справа выглядала яшчэ горш у дзялянцы
нацыянальна-палітычнага жыцця.

Палажэнне ў Паўдзённа-Усходнай Азіі
сама тэктывны курс у гэтай пысяхалі-
чай вайне. Паслом Задзіночаных Штатоў
стаўся былы кіраўнік абеднай
начальнікі штабаў генэрал Макс-
вел Тэйлёр. Прывічненне наўвішай-
шага вайскавіка на гэтае становішча
павінна запушчыць і прыязніяй варожкі
дзяржавы, што ўрад ЗША ставіцца да
савецкай практыкі адзінства ў гэтым
случае. Навет Тэйлёр рабіцца ад-
зініст, які павінен быў атрымлі-
ць паводку ў пысяхалічнай вайне.
П. Залужны

Палажэнне ў Паўдзённа-Усходнай Азіі

Палажэнне ў Паўдзённа-Усходнай Азіі
і далей вельмі напружанае. У Паўдзён-
най Ветнаме камуністычныя партыі
арганізаваны кітайскімі эмісарамі, ата-
куючы штораз большымі сіламі. У Ля-
сіе пры дапамозе вайсковых адзінок
Паўночнага Ветнаму яны робіць наступ.
Прэзыдэнт Джонсан колькі разоў пе-
рэспектыўна прапагандуе адкрыта
і ўсюды. Навет Тэйлёр рабіцца ад-
зініст, які павінен быў атрымлі-
ць паводку ў пысяхалічнай вайне.
П. Залужны

ОРГАН БЕЛАРУСКАЙ НАЦЫЯНАЛЬНА- ВЫЗВОЛЬНАЙ ДУМКИ

DIE WEISSRUTHENISCHE ZEITUNG „BAČKAUŠČINA“ („VATERLAND“)

Herausgeber: Wladimir BORTNIK

Postadresse: Die Weissruthenische Zeitung „Bačkauščina“ („Das Vaterland“)

(8) München 19. Schliessfach 69.

Druck: „LOGOS“, Buchdruckerei u. Verlag, G.m.b.H., München 19, Bothmerstr. 14

Цава аднаго нумару: Нямеччына і іншыя ёўрапейскія краіны — 50 фэн.

ЗША і Канада — 30 сант.; Ангельшчына — 1,5 шыл.; Аўстралія — 2 шыл.

Перасылка лётніцкай поштой у ЗША і Канаду капшуце падвойна, у Аўстра-
лію і краіны Паўднёвай Амэрыкі — патройна. Падвойныя нумары ка-
штуючы падвойна.Банковое коно: Zeitung „Bačkauščina“,
Konto Nr. 357-125, Bay. Hypotheken- u. Wechselbank, München.«О. Беларусь, хай так —
мы зь верай
Цібе і ў далеч панясём!»

Б. Арсеньева

Да немалога ліку «руглых» угодкаў у
гісторыі нашага народу, сёлетай дайшай
весь яшчэ адны: ягона «новая» палі-
тычная эміграцыя азначае сваё 20-
годзідзе. У жыцьці чалавека 20 гадоў —
эта паважны перыяд часу. У гісторыі —
нікакіх такіх угодкаў ўсеяне за ад-
найменне незалежнасці Беларусь, за
сувэрэнныя праваў свайго народу, за палі-
тычную сваю ідэю і спадчыну чалавека —
это ўсеяне народу. Мы маем на ўвесь лю-
дзей, што запраўды «зь верай у далеч панесомі».

Для беларускага народу на Бацька-
ўшчыне апошні 20 год ня былі лёгкімі.
Ваенныя разбурэні, тэрор чырвоных
акупантаў — гэтая выгладала Беларусь
20 год таму. Ад таго часу мала што зьмянілася. Ува ўмовах нацыянальнае й са-
цыяльнае навалы, ці дакладней — на статусе калёніі адбudosа была налягчай.

Для беларускага народу на Бацька-
ўшчыне апошні 20 год ня былі лёгкімі.
Ваенныя разбурэні, тэрор чырвоных
акупантаў — гэтая выгладала Беларусь
20 год таму. Ад таго часу мала што зьмянілася. Ува ўмовах нацыянальнае й са-
цыяльнае навалы, ці дакладней — на статусе калёніі адбudosа была налягчай.

Сумныя перспектывы для беларускага сялянства

У мінульым годзе, пад мошным націскам партыйна-савецкага кіраўніцтва, спэцыялістых аблікоўвали, што рабіць калгасы й саўгасы на Беларусі прымураваў і касіць жытга на сена вельмі вышыненага, бо знайдзенца хто-небудзь чон збожжа, у той час, калі ў 1962 годзе было здадзенна дзяржаве толькі Беларусі з дзволу двух міністэрстваў — 257 тысяч тон. Такім чынам, ў 1963 годзе было здадзенна на 40% збожжа больш, чымся ў 1962 годзе. Між тым, пастаноўлене азімья пакінуць і не кашыцца на сена. Што тчыніцца пасевай правых культур з уделам спэцыялістых-аграномаў, хоць канчальную пастанову ў гэтым пытанні прымайшоў праўпраў калгасу, міністэрствы на сваім паседжанні ратай пры перасеве павялічылі нормы высеву на 15-20%. На паседжанні міністэрстваў высьвятлілася, што засуха пашкодзіла шмат сенажаціўных шматгадовых траваў.

Вельмі хутка пасыла канстатацийна-кастрафальная стану на палёх калгасаў і саўгасаў, у друку была звышчанская пастанова ЦК КПБ і Савету міністэрстваў БССР «Аб правядзенні ўборкі ўраджая на толькі на пачатку сельскагаспадарчых прадукцый». Такім чынам, здадзенна дзяржаве на Беларусі не перавышала 251 тысячу тон, а апошнія трэћы гады яшчэ менш. Пачынаючы ад 1959 аж да 1963 году здадзенна збожжа складала ў сярэднім штогод 231 тысячу тон.

Празъмерная здacha збожжа, ды яшчэ ў неўрадлівым год бяз сумлеву адмовіна адбіліся ўвесені на сябе азімых пасеваваў. Выконавчы «першы запавет», калгасы прымушаныя здаваць дзяржаве сельскагаспадарчую прадукцию на толькі ў першую частку, але і найлепшай якісці. У сувязі зь вялікай здачай збожжа дзяржаве ўвесені шмат калгасаў заставаліся без насення, а калі што дзе засталося, дык найгоршай якісці?

Этая акалічнасць нейкім чынам ме-ла адбітак і на тэрмінах сяўбы азімых, а таксама й на іхнай якісці. Недарма-ж наш народ гаворыць, «што пасееш, тое ё пажнеш». А жыць сёлета запрабудыя ня-ма чаго. Вось прыклад, як выглядаюць засеняныя палі на Беларусі. У «Сельскай газэце» за 24-га чэрвеня сёлета быў зьмешчаны кароткі агляд пад назівай «Аб стане пасеваваў сельскагаспадарчых культур». У гэтым аглядзе з трывогой паведамлялася, што спэцыялісты сельскай гаспадаркі правялі дасыльданье, аб стане ўсіх пасеваваў у Горадзенскай, Берасцейскай і Гомельскай вобласцях. З гэтай прычыны адбываюся сумеснае наседжанне калегіі міністэрства вы-творчасці й нарыхтоўкі сельскагаспадарчых прадуктаў з калегіі міністэрства сельскай гаспадаркі БССР. На гэтае надзвычайнай паседжанні быў за-прошаны акадэмік Дарожкін, трэх дактараў сельскагаспадарчых науак і іншых наукоўцы. На калегіях двух міністэрстваў аграномы дасыльданікі паведамілі, што пасевы ў калгасах і саўгасах развязываюць надзвычай слаба, заўчаста на пежаўцелі азімія ў ярэвія збожжавыя культуры, гарох, вікі, лён — асабліва на лёгкіх глебах і ўгорках. Шмат у якіх раённых кіраўнікі сельскай гаспадаркай ёсьць намер пасевы азімага жытга скасіць на сена, а ярэвія пасевы перааракаці і перасеяць грэчакаю, просам, бульбай і кукурузай.

Катастрофальны стан абронтоўваецца пад тым, што на працягу ўсіх чэрвеня на тэрыторыі Беларусі стаяла гарачае й сухое надвор'е, а ў другі докладзе чэрвеня тэмпература паветра дасягала 33 градусаў. Дажджы выпадалі вельмі рэдкі, а ахоплівалі назначную тэртырію.

парахвію — яго арыштоўваюць. Праваслаўныя Япіскап ня мае права выехаць да якойсь парахвіі дзеля адправы службы Божай, бяз дзволу мясцовай польскай улады...»¹

17. Канцэнтрацыйныя лягер «Домбія».

У другой палове ліпеня 1919 г. ўсе турмы ў Горадзеншчыне на толькі былі перапоўненныя Беларусамі, што паўсталі вострая патрэба іх ачысткі і перавозу арыштаваных у канцэнтрацыйныя лягеры ў розных мясцовасцях Польшчы, з якіх два — у Кракаве «Домбія» і у Беластоку «Ст. Раздзельная» — найболыш зьмяшчалі Беларусаў. Ачыстка турму і перавод зьняволеных у лягеры палонных выклікаўся таксама падрыхтоўкай Палякаў да ўсходніх афэнзыў з мэтай захопу далейшых беларускіх земель.

На колькі жудаснае было мучэнне ў гэтым лягеры съмерці, даведаўся ад самых зьняволеных. Так Антонаў піша:²

«Яшчэ ў дарозе ў Кракаў, наші канвойны вахміст Вэбер заявіў мне, што ўсе мае дакументы «забытыя» ім у Варшаве ў знёмага. Гэта няпраўда, бо пасылья Варшавы я бачыў, як у вагоне ён тримаў іх і пераглядаў.

«Відавочна, пазнамёцца з дакументамі, што яны выясняюць мою асобу і дзеянісць ён уважаў выгадным даставіць міне ў Кракаўскі лягер без дакументаў, як «бальшавіка».

«Так я трапіў на барак № 13 як «бальшавік». «Бальшавік», у бальшыні такі-ж як і я, з прыхільнасцю супроты міне: пасунуліся на агульных голых нарах, далі месца легчы, на кармілі бурдой-зупай, і я спакойна заснуў.

«У бараку цесна, брудна, вашыва. Тут усе мучанікі ахвяраваны Палякамі на загубу.

«Праз тыдзень мне ўдалося перайсці ў «ахвіцэрскі» барак № 14.

«У ім на трохпавярховых нарах разъмяшчаліся ахвіцеры ў чынах ад палкоўнікаў да прарапорчыкаў, вуніяцкія сівяты, вайсковыя й цывільнія ўрадоўцы, два міравыя судзы, настайнікі і інші.

«Усе тры паверхі нараў былі поўныя; некалькі ляжала на вузце на зямлі. І тут, як і ў «бальшавіцкім» бараку, было брудна, вашыва і ноччу холадна, але былі саламянія і стружкі напханыя сінінкі.

«Жыхары верхніх паверхі нараў былі поўныя; некалькі ляжала на зямлі. І тут, як і ў «бальшавіцкім» бараку, было брудна, вашыва і ноччу холадна, але былі саламянія і стружкі напханыя сінінкі.

«Жыхары верхніх паверхі нараў былі поўныя; некалькі ляжала на зямлі. І тут, як і ў «бальшавіцкім» бараку, было брудна, вашыва і ноччу холадна, але былі саламянія і стружкі напханыя сінінкі.

«Усе тры паверхі нараў былі поўныя; некалькі ляжала на зямлі. І тут, як і ў «бальшавіцкім» бараку, было брудна, вашыва і ноччу холадна, але былі саламянія і стружкі напханыя сінінкі.

«Жыхары верхніх паверхі нараў былі поўныя; некалькі ляжала на зямлі. І тут, як і ў «бальшавіцкім» бараку, было брудна, вашыва і ноччу холадна, але былі саламянія і стружкі напханыя сінінкі.

«Жыхары верхніх паверхі нараў былі поўныя; некалькі ляжала на зямлі. І тут, як і ў «бальшавіцкім» бараку, было брудна, вашыва і ноччу холадна, але былі саламянія і стружкі напханыя сінінкі.

«Жыхары верхніх паверхі нараў былі поўныя; некалькі ляжала на зямлі. І тут, як і ў «бальшавіцкім» бараку, было брудна, вашыва і ноччу холадна, але былі саламянія і стружкі напханыя сінінкі.

«Жыхары верхніх паверхі нараў былі поўныя; некалькі ляжала на зямлі. І тут, як і ў «бальшавіцкім» бараку, было брудна, вашыва і ноччу холадна, але былі саламянія і стружкі напханыя сінінкі.

«Жыхары верхніх паверхі нараў былі поўныя; некалькі ляжала на зямлі. І тут, як і ў «бальшавіцкім» бараку, было брудна, вашыва і ноччу холадна, але былі саламянія і стружкі напханыя сінінкі.

«Жыхары верхніх паверхі нараў былі поўныя; некалькі ляжала на зямлі. І тут, як і ў «бальшавіцкім» бараку, было брудна, вашыва і ноччу холадна, але былі саламянія і стружкі напханыя сінінкі.

«Жыхары верхніх паверхі нараў былі поўныя; некалькі ляжала на зямлі. І тут, як і ў «бальшавіцкім» бараку, было брудна, вашыва і ноччу холадна, але былі саламянія і стружкі напханыя сінінкі.

«Жыхары верхніх паверхі нараў былі поўныя; некалькі ляжала на зямлі. І тут, як і ў «бальшавіцкім» бараку, было брудна, вашыва і ноччу холадна, але былі саламянія і стружкі напханыя сінінкі.

«Жыхары верхніх паверхі нараў былі поўныя; некалькі ляжала на зямлі. І тут, як і ў «бальшавіцкім» бараку, было брудна, вашыва і ноччу холадна, але былі саламянія і стружкі напханыя сінінкі.

«Жыхары верхніх паверхі нараў былі поўныя; некалькі ляжала на зямлі. І тут, як і ў «бальшавіцкім» бараку, было брудна, вашыва і ноччу холадна, але былі саламянія і стружкі напханыя сінінкі.

«Жыхары верхніх паверхі нараў былі поўныя; некалькі ляжала на зямлі. І тут, як і ў «бальшавіцкім» бараку, было брудна, вашыва і ноччу холадна, але былі саламянія і стружкі напханыя сінінкі.

«Жыхары верхніх паверхі нараў былі поўныя; некалькі ляжала на зямлі. І тут, як і ў «бальшавіцкім» бараку, было брудна, вашыва і ноччу холадна, але былі саламянія і стружкі напханыя сінінкі.

«Жыхары верхніх паверхі нараў былі поўныя; некалькі ляжала на зямлі. І тут, як і ў «бальшавіцкім» бараку, было брудна, вашыва і ноччу холадна, але былі саламянія і стружкі напханыя сінінкі.

«Жыхары верхніх паверхі нараў былі поўныя; некалькі ляжала на зямлі. І тут, як і ў «бальшавіцкім» бараку, было брудна, вашыва і ноччу холадна, але былі саламянія і стружкі напханыя сінінкі.

«Жыхары верхніх паверхі нараў былі поўныя; некалькі ляжала на зямлі. І тут, як і ў «бальшавіцкім» бараку, было брудна, вашыва і ноччу холадна, але былі саламянія і стружкі напханыя сінінкі.

«Жыхары верхніх паверхі нараў былі поўныя; некалькі ляжала на зямлі. І тут, як і ў «бальшавіцкім» бараку, было брудна, вашыва і ноччу холадна, але былі саламянія і стружкі напханыя сінінкі.

«Жыхары верхніх паверхі нараў былі поўныя; некалькі ляжала на зямлі. І тут, як і ў «бальшавіцкім» бараку, было брудна, вашыва і ноччу холадна, але былі саламянія і стружкі напханыя сінінкі.

«Жыхары верхніх паверхі нараў былі поўныя; некалькі ляжала на зямлі. І тут, як і ў «бальшавіцкім» бараку, было брудна, вашыва і ноччу холадна, але былі саламянія і стружкі напханыя сінінкі.

«Жыхары верхніх паверхі нараў былі поўныя; некалькі ляжала на зямлі. І тут, як і ў «бальшавіцкім» бараку, было брудна, вашыва і ноччу холадна, але былі саламянія і стружкі напханыя сінінкі.

«Жыхары верхніх паверхі нараў былі поўныя; некалькі ляжала на зямлі. І тут, як і ў «бальшавіцкім» бараку, было брудна, вашыва і ноччу холадна, але былі саламянія і стружкі напханыя сінінкі.

«Жыхары верхніх паверхі нараў былі поўныя; некалькі ляжала на зямлі. І тут, як і ў «бальшавіцкім» бараку, было брудна, вашыва і ноччу холадна, але былі саламянія і стружкі напханыя сінінкі.

«Жыхары верхніх паверхі нараў былі поўныя; некалькі ляжала на зямлі. І тут, як і ў «бальшавіцкім» бараку, было брудна, вашыва і ноччу холадна, але былі саламянія і стружкі напханыя сінінкі.

«Жыхары верхніх паверхі нараў былі поўныя; некалькі ляжала на зямлі. І тут, як і ў «бальшавіцкім» бараку, было брудна, вашыва і ноччу холадна, але былі саламянія і стружкі напханыя сінінкі.

«Жыхары верхніх паверхі нараў былі поўныя; некалькі ляжала на зямлі. І тут, як і ў «бальшавіцкім» бараку, было брудна, вашыва і ноччу холадна, але былі саламянія і стружкі напханыя сінінкі.

«Жыхары верхніх паверхі нараў былі поўныя; некалькі ляжала на зямлі. І тут, як і ў «бальшавіцкім» бараку, было брудна, вашыва і ноччу холадна, але былі саламянія і стружкі напханыя сінінкі.

«Жыхары верхніх паверхі нараў былі поўныя; некалькі ляжала на зямлі. І тут, як і ў «бальшавіцкім» бараку, было брудна, вашыва і ноччу

